

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA
ŽUPAN
2000 Maribor, Ul. heroja Staneta 1

Številka : 35208/00014/2001 0801 AU
Datum : 02.04.2001

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR

ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA SEJI MESTNEGA SVETA MESTNE OBČINE MARIBOR

NASLOV: ODLOK O ZELENIH POVRŠINAH V MESTNI OBČINI MARIBOR- prva obravnava

GRADIVO
PRIPRAVIL: KOMUNALNA DIREKCIJA

GRADIVO PREDLAGA: BORIS SOVIČ, univ. dipl. inž. el., župan

POROČEVALEC: Vili EISENHUT, univ. dipl. inž. el.

direktor Komunalne direkcije
Alenka UŠEN, grad. inž.

PREDLOG SKLEPA: Mestni svet Mestne občine Maribor sprejme Odlok o zelenih površinah na območju Mestne občine Maribor- prva obravnava

Boris Sovič, univ. dipl. inž. el.
ŽUPAN

PRILOGE:

- - [Odlok o zelenih površinah na območju Mestne občine Maribor](#)
-

OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ODLOKA TER CILJI ODLOKA

Za zelene površine na območju Mestne občine Maribor je v veljavi « Odlok o urejanju zelenih površin na območju Mestne občine Maribor », MUV, št. 6/98 in 9/98. V praksi se je izkazalo, da odlok ne sledi načelom transparentnega, kvalitetnega, načrtovanega in racionalnega izvajanja nalog vzdrževanja, varovanja in urejanja javnih zelenih površin, Določila odloka namreč ne vsebujejo vseh potrebnih elementov.

Upravljalca javnih zelenih površin je pri sestavi operativnega plana vzdrževanja javnih zelenih površin prisiljen brez ustrezne podlage usklajevati razne želje in potrebe ter skrbeti za zagotavljanje primernih standardov vzdrževanja. Zaradi nedorečenih minimalnih standardov je težko dokazovati, da je obseg del določen racionalno in da je dosežena maksimalna kvaliteta del. Uporabniki dostikrat postavljajo višje zahteve glede standardov vzdrževanja, kot so predvideni za površine, ki niso obravnavane kot parkovne površine.

Investitorji, ki so izvajali posege na javnih zelenih površinah, si večkrat niso pridobili ustreznega soglasja pri Komunalni direkciji, predvsem zaradi nepoznavanja ostalih predpisov. Tako so se izognili izpolnjevanju pogojev, ki bi jih Komunalna direkcija predpisala v izdanem soglasju.

Po končanih delih so izvajalci običajno zapustili nepotrebne poškodbe na javnih zelenih površinah. Kasnejši dogovori so praviloma manj uspešni.

Cilj odloka o zelenih površinah je, da so uporabniki, izvajalci in investitorji posegov na javnih zelenih površinah seznanjeni z osnovnimi podatki o javnih zelenih površinah, s pogoji vzdrževanja in varovanja javnih zelenih površin, z minimalnimi standardi, ki še omogočajo urejen videz mesta, z omejitvami in pogoji, ki jih postavlja upravljalec uporabnikom, da zaščiti zelenice pred poškodbami ali uničenjem in da so seznanjeni s sankcijami, ki so predvidene za kršitelje določil tega odloka.

Na podlagi novega odloka bo imel upravljalec javnih zelenih površin podane osnovne smernice za načrtovanje vzdrževanja in urejanja javnih zelenih površin, za naročanje vzdrževalnih in obnovitvenih del in dokumentacije. Popolnejša evidenca o javnih zelenih površinah bo omogočila pravočasno ukrepanje, sistematično organizacijo dela in postopno odpravo pomanjkljivosti zaradi neracionalno urejenih posameznih javnih zelenih površin.

P R A V N E P O D L A G E

Osnova za sprejetje Odloka o zelenih površinah 26. člen in drugi odstavek 29.člena Zakona o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 32/93 in 1/96)

Pri sestavi Odloka o zelenih površinah smo smiselno upoštevali predpise, ki jih bo potrebno uporabljati tudi v praksi :

1. Zakon o ohranjanju narave, Ur.l. RS, št.: 56/99

-45. in 49. člen, ki nalagata lokalni skupnosti ukrepe za varstvo in ohranitev naravnih vrednot lokalnega pomena

-53. člen : »zavarovana območja in vplivna območja so sestavni del prostorskih državnih planov in prostorskih planov lokalnih skupnosti »

-62. člen : » Zavarovana območja se označi v naravi. Zavarovano območje, ki ga ustanovi lokalna skupnost, je lahko v skladu s predpisi lokalne skupnosti označeno z javnimi simboli ali grbi lokalne skupnosti »

-95. člen » Lokalne skupnosti sprejemajo program varstva naravnih vrednot lokalnega pomena na svojem območju«

-108. člen : spremljanje stanja ohranjenosti narave

-110. člen : baze podatkov

2. Zakon o gospodarskih javnih službah, Ur.l. RS, št.: 32/93

-11. člen : » Strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb opravljajo direkcije...«

3. Zakon o prekrških, Ur.l. RS, št.: 25/83, 42/85, 47/87, 5/90, 2/96, 31/2000

4. Zakon o graditvi objektov, Ur. l. RS, št.: 59/96

-27.člen : » vrste načrtov po tem zakonu so : ...načrti krajinske arhitekture ...«

1. Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor

- III. Prostorski izvedbeni akti

2. Zakon o urejanju prostora, Ur.l. SRS, št. 18/84 in 15/89

-14., 17., 18. člen : Usmeritve za razvoj dejavnosti v prostoru in določanje namenske rabe prostora

3. Zakon o varstvu kulturne dediščine, Ur.l. SRS, št. 7/99

-2. člen : » Dediščina so predvsem ... oblikovana narava ...«

-6. člen : » Spomeniki oblikovane narave so območja ali objekti vrtnega ali parkovnega oblikovanja, navadno povezani z drugimi kulturnimi spomeniki, z estetsko ali drugo kulturno namembnostjo. »

V S E B I N A S P R E M E M B

Odlok o urejanju zelenih površin na območju Mestne občine Maribor, MUV, št.: 6/98 in 9/98 je vseboval dokaj skope podatke, navodila, cilje in prepovedi. Sprememba odloka temelji predvsem na odpravi naslednjih pomanjkljivosti :

1. • *V 3. členu odloka :*

Subjekti, ki so po odloku udeleženi pri urejanju, varovanju in vzdrževanju zelenih površin :

Dodatno sta navedena:

1. – Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor, ki je v skladu z veljavno zakonodajo zadolžen za varovanje javnih zelenih površin, ki so razglašene za spomenike oblikovane narave
2. – Upravniki večstanovanjskih hiš, ki v skladu s Stanovanjskim zakonom in po pooblastilu lastnikov večstanovanjskih objektov upravljajo s funkcionalnimi zemljišči ob objektih. K funkcionalnim zemljiščem sodijo tudi urejene zelenice in otroška igrišča.

2. • V 5. členu odloka :

Iz praktičnih razlogov je bilo potrebno navesti točne podatke, kaj se šteje za javne zelene površine. S tem je možno odpraviti dileme, ki so oteževale odločanje o vzdrževalnih delih in izdajanje soglasij za posege na javne zelene površine. Naštete javne zelene površine se med sabo razlikujejo, ko določamo minimalne standarde vzdrževanja, pogoje vzdrževanja in varovanja ter načrtujemo potrebna finančna sredstva za izvajanje nalog vzdrževanja javnih zelenih površin.

Ločeno je potrebno izpostaviti zlasti naslednje javne zelene površine:

- javni parki, parkovni trgi, nasadi, drevoredi, zelenice
- posamezne skupine dreves in posamezna drevesa, pomembna za naravno okolje na javnih površinah
- otroška igrišča in rekreacijske površine na javnih površinah
- zelene površine ob spomenikih in zgodovinskih objektih na površinah v javni rabi
- zelene površine ob javnih cestah, javnih poteh in vodnih površinah, če so parkovno urejene
- zelene površine na pokopališčih
- parkovno urejeni mestni gozdovi, ki so v javni rabi

3. • V 19.,23., 24. in 25., členu odloka

Zaradi čedalje pogostejših namernih poškodb javnih zelenih površin so dopolnjena tudi določila o prepovedanih ravnanjih uporabnikov zelenih površin in s tem povezanih kazenskih določb. Dodane so naslednje prepovedi :

- začasno ali trajno zasesti javno zeleno površino ali njen del
- uničevati ali poškodovati drevesa, grmovnice, cvetne nasade, parkovno opremo ali druge naprave na javnih zelenicah
- šotoriti in kuriti, razen na za to določenih mestih
- izvajati športnorekreativne dejavnosti na javnih zelenih površinah, če za to niso posebej urejene in bi s tem povzročili poškodbe zelenice
- vožnja s kolesi in motornimi kolesi, razen po posebej označenih kolesarskih stezah
- namerno vznemirjati, poškodovati, odvzemati iz narave ali ubijati živali
- prosto gibanje psov ter puščanje njihovih iztrebkov na s posebnim odlokom zaščitene javnih zelenih površinah

Navedene so podlage za urejanje novih zelenih površin, potrebna projektna dokumentacija, obvezna soglasja in strokovna mnenja za izdajo ustreznih dovoljenj v upravnem postopku. Našteti podatki in navodila bodo pripomogla k pravilnemu pristopu k urejanju novih zelenih površin :

4. • V 7. členu odloka :

» Urbanistična zasnova mesta Maribor določa usmeritve za urejanje zelenega sistema mesta, zasnovo, razporeditev ter območja zelenih površin. Prostorski izvedbeni akti določajo pogoje ali rešitve za urejanje zelenih površin. »

5. • V 9. in v 13. členu odloka :

» Za urejanje novih javnih zelenih površin je investitor dolžan pridobiti :

- načrt krajinske arhitekture za gradnjo krajinskih prvin, ob konstrukcijskih spremembah, spremembah ekoloških pogojev, spremembah krajinske podobe krajine, reliefne spremembe, spremembe arhitekturnih elementov
- za ostale primere urejanja javnih zelenih površin se dovolijo načrti ureditve zelenih površin in zasaditveni načrti.
- Načrt ureditve javnih zelenih površin ob prometnih površinah mora biti usklajen z normativi, ki veljajo v cestnem prometu, s pogoji, ki veljajo za zgrajeno omrežje javne infrastrukture in z drugimi obstoječimi javnimi komunalnimi objekti
- V primerih kakršnihkoli posegov na javnih zelenih površinah, ki so razglašene za naravne znamenitosti, si mora investitor pridobiti soglasje Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. »

6. • V 10. členu odloka :

» Gradbeni in drugi posegi, ki imajo za posledico trajno in bistveno krčenje zelenih površin, so možni le v skladu s sprejetimi prostorskimi izvedbenimi akti ter na podlagi izdanih strokovnih mnenj in soglasij pristojnih organov in organizacij.

V primeru odstranitve dreves na javnih ali s posebnim odlokom zaščitene zelenih površinah jih je povzročitelj dolžan nadomestiti. »

7. • V 21. členu odloka

je dopolnjen podatek, kdo, na kakšen način in v katerih primerih je poleg Komunalne inšpekcije Mestnega inšpektorata mestne uprave mestne občine Maribor zadolžen za izvajanje nadzorstva nad zelenimi površinami :

» Za strokovni nadzor nad izvajalci gospodarskih javnih služb poskrbi Komunalna direkcija.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor vrši strokovni nadzor in izdaja soglasja v primeru vseh posegov na javnih zelenih površinah, ki so razglašene kot naravne znamenitosti na območju Mestne občine Maribor in sodeluje kot strokovno posvetovalno telo pri izdaji dovoljenj. »

Členi, v katerih so dodani odstavki z novo vsebino :

8. • V 5. členu odloka :

so naštetih sestavni deli javnih zelenih površin, ki jih je potrebno vzdrževati, varovati in urejati v skladu z odlokom :

- vegetacija
- plodna zemlja na javnih zelenih površinah
- drobna komunalna
- arhitekturni elementi,
- oprema za otroška igrišča na javnih zelenih površinah
- omrežja komunalne infrastrukture ki so namenjena uporabi na javnih zelenih površinah
- sprehajalne poti, stopnice ali kolesarske steze, če so urejene kot sestavni del javnih zelenih površin
- vodne površine s parkovno urejenimi brežinami

9. • V 11. in 12. členu odloka

je bilo potrebno investitorje seznaniti s pogoji za izvajanje večjih posegov na javne zelene površine in za izvajanje intervencijskih del na javnih zelenih površinah

10. • V 13. členu odloka :

je poudarjeno, da je potrebno vse posebno varovane javne zelene površine označiti v naravi.

11. • V 18. členu odloka :

Je navedeno, kaj sodi k rednim vzdrževalnim delom. Opredeljeni so tudi minimalni standardi vzdrževanja, ki smo jih v sedaj veljavnem odloku pogrešali.

12. • V 20. členu odloka :

Je opredeljena osnovna vsebina evidence o javnih zelenih površinah. Pomembno je, da evidenco o javnih zelenih površinah vodi naročnik, ki jo tudi dolžen uporabljati.

13. • V 26. členu odloka :

je omenjena omejitev v pravnem prometu zelenih površin

OCENA FINANČNIH SREDSTEV

Gospodarska javna služba »vzdrževanje javnih peš poti in zelenih površin« se financira iz proračuna, ker se s to GJS zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi in katerih uporaba ni izmerljiva.

Ta odlok pomeni, da bodo pogoji za vzdrževanje, varovanje in urejanje javnih zelenih površin postavljeni bolj racionalno in ekonomično. Novo izdelane smernice, normativi in popolnejše evidence bodo omogočale boljši pregled nad stanjem zelenih površin in s tem omogočile oziroma pogojevale sprotno ukrepanje. Na ta način bodo javne zelene površine dolgoročno bolj ekonomično in učinkoviteje vzdrževane in varovane.

Kljub vsemu bo v začetku evidentiranje, ugotavljanje zdravstvenega stanja in varnostna ocena dreves, izdelava arborističnih analiz z navodili za nego dreves, dodatne izmere ter izdelava programskega paketa za vodenje in vzdrževanje evidence zelenih površin, zahtevalo nekaj dodatnih sredstev, ki smo jih v finančnem planu za l. 2001 že načrtovali.

Zagotovo je, da se bo investicija v pripravo ustrezne dokumentacije kmalu povrnila.

Odlok predvideva večji nadzor nad javnimi zelenimi površinami, kar pomeni novo organizacijo dela pri naročniku in pri izvajalcih in s tem nekoliko višje stroške za izvajanje preprečevanja nedovoljenih ravnanj in posegov na javnih zelenih površinah. Pričakujemo, da se bo s tem zmanjšal obseg poškodb na zelenicah, ki predstavljajo za proračun MOM precejšnje stroške. Dejanske škode, ki nastaja na zavarovanih javnih zelenih površinah pri tem niti ne ocenjujemo.